

OBRAĆANJE KANCELARA FRIDRIHA MERCA

Konferencija za medije povodom Samita lidera Berlinskog procesa

Miločer, 22. oktobar 2026. godine

I želio bih najprije da izrazim veliku zahvalnost Vladi Crne Gore na gostoprimstvu, na posvećenom radu tokom predsjedavanja Berlinskim procesom. Crna Gora je zaista izvrstan domaćin.

Za mene je ovo druga posjeta Crnoj Gori u ovoj godini. Posljednji put sam u junu učestvovao na Samitu EU – Zapadni Balkan i iz dva razloga danas sam rado ponovo došao u vašu zemlju.

Prvo, ovom posjetom želim da prenesem poruku građankama i građanima Crne Gore: Savezna vlada vidi veliki napredak koji je vaša zemlja ostvarila na putu ka Evropskoj uniji. Želimo da Crna Gora i Evropa uskoro ubiraju plodove tog rada.

Drugo, od srca mi je stalo do Berlinskog procesa. Proces želi da države Zapadnog Balkana u cjelini tješnje poveže jedne s drugima i sa Evropom. Od 2014. godine do sada smo postigli mnogo, ali taj rad je upravo danas posebno važan.

Poruka ovog samita glasi: Krenimo odlučno naprijed ovim putem. Danas je to geopolitički imperativ. Zapadni Balkan ne smije postati mjesto na kojem se velike sile nadmeću za uticaj. U našem je zajedničkom interesu da put država ovog regiona nepovratno vodi u Evropsku uniju. Samo ta zajednička perspektiva pristupa jedinstvenom evropskom tržištu i institucijama Evropske unije stvoriće neophodnu stabilnost za region u cjelini.

Koliko je to i dalje hitno, pokazuje pogled na brutalni ruski agresorski rat protiv Ukrajine, o kojem smo danas takođe razgovarali. Zemlje Zapadnog Balkana pripadaju Evropi – geografski i politički. To je dugo bila fraza za lijepe govore, ali u posljednjih nekoliko mjeseci uspjeli smo da u ovom oblasti konačno konkretno napredujemo. Crna Gora je na najboljem putu da se uskoro pridruži EU. Drugi moraju i drugi će slijediti.

Prije samita EU – Zapadni Balkan u junu u Tivtu, zajedno sa francuskim predsjednikom, iznio sam predloge kako možemo brže i suštinski napredovati, i u posljednjim mjesecima smo suštinski dobro napredovali. Upravo na Evropskom savjetu u Briselu prošle sedmice, poruka je bila nedvosmislena: Gdje god je to moguće, želimo da omogućimo korake – tako smo to nazvali – postepene integracije, kako bismo zemlje korak po korak približili Evropskoj uniji. I sa našeg današnjeg sastanka šalje se upravo taj signal: Želimo tu dinamiku proširenja EU. EU mora da raste ako želi da potvrdi svoj suverenitet u ovom svijetu i ako želi da bude prepoznata kao jasan faktor moći u svijetu.

Pri tom, međutim, mora biti jasno: politička volja mora doći iz samog regiona. Hrabre reforme, naročito u oblasti vladavine prava, neophodan su preduslov za svaki napredak. A znamo da je to i jasno očekivanje građana regiona. Njemačkim i evropskim kompanijama koje ulažu u ovaj region i otvaraju radna mjesta potrebni su transparentni uslovi poslovanja zasnovani na vladavini prava. I na tom planu ima ohrabrujućih uspjeha, ali i ostaje još dosta toga da se uradi.

Berlinski proces u cjelini donosi konkretne rezultate, posebno kada je riječ o perspektivama za mladu generaciju, povezivanju industrijskih parkova, integraciji telekomunikacionog sektora, uslovima za ulaganja i podršci startapovima.

Međutim, iskreno sagledavanje i procjena stanja podrazumijevaju i priznanje da na brojnim poljima i dalje postoje blokade. Zato nam je potrebno više političke hrabrosti. Dijalog o normalizaciji odnosa između Prištine i Beograda, na primjer, mora hitno izaći iz ćorsokaka, a i u Bosni i Hercegovini potrebna je hrabrost da se suprotstavi rastućoj polarizaciji i da se grade mostovi.

Pred državama regiona je još težak put. Ali važno je da tim putem ne idu same. Idu njime zajedno sa svojim susjedima, sa Njemačkom i ostalim članicama Evropske unije. Zato me raduje što će Austrija sljedeće godine preuzeti predsjedavanje od Njemačke, a Kristijan Štoker od mene. Dragi Kristijane, Austrija može računati na našu podršku. Želim vam mnogo uspjeha u tom radu, koji ćemo i dalje podržavati iz najdubljeg uvjerenja.